

Ministerie van Economische Zaken

Bezuidenhoutseweg 73

2594 AC Den Haag

Datum 23-05-2017

Betreft: reactie consultatie Interimwet Veedichte Gebieden

Geachte staatssecretaris,

Graag maak ik gebruik van de gelegenheid om te reageren op het concept d.d. 11 april 2017 van de Interimwet vee-dichte gebieden.

Mijn naam is Elly Michiels-Fleuren en ik heb samen met mijn echtgenoot een gemengd bedrijf met akkerbouw, bloembollen en 1800 vleesvarkens in het Star-concept. Een concept met 1 ster van de Dierenbescherming en diverse aanvullende voorwaarden.

Als ondernemers zijn we continu bezig om ons bedrijf up to date te houden. Dat wil zeggen dat we inspelen op de diverse wisselende regelgeving van EU, nationaal, provinciaal en lokaal op het gebied van milieu, dierenwelzijn en maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast leggen afnemers bovenwettelijke eisenpakketten neer bij ondernemers voor bv milieudoelstellingen enzovoorts.

Elke ondernemer maakt binnen kaders voor zover mogelijk eigen keuzes: specialisatie, groot-, klein-, gemengd bedrijf, concepten, biologisch, etc.. Een essentiële randvoorwaarde is wel dat we daar als individuele ondernemers de kans voor mogen krijgen en onze bedrijven kunnen ontwikkelen of doorontwikkelen naar nieuwe omstandigheden, regelgeving en inzichten. Dat er aanvullende maatregelen komen omtrent hoeveelheden dieren in een gebied is alleszins verdedigbaar. Dat bedrijven eventueel door willen ontwikkelen is echter ook heel goed te verdedigen. Het ligt er maar net aan welke keuzes je maakt en voor welke markt of concept je produceert. Investerings in milieumaatregelen, dierenwelzijn of omgeving moeten terugverdiend worden in de desbetreffende markten en als ondernemers zijn we ook daar weer veelal afhankelijk van keten-partners, maatschappij en wettelijke kaders.

Het tegenovergestelde is dat u, wanneer u voor een strenger beleid kiest, geen ruimte lijkt te geven voor bedrijfsontwikkeling en alles hiermee op slot zet. Heel cru gesteld: Waarom zouden ondernemers dan nog investeren in vergaande maatregelen die ook voor de omgeving essentieel zijn. Er is immers geen toekomst meer op de bedrijfslocatie. Dit zou betekenen dat er een ontwikkeling komt die juist het tegenovergestelde gaat bewerkstelligen dan wat we maatschappelijk graag zouden willen zien, met andere woorden: locaties met minimale investering op het gebied van milieu, natuur, dierenwelzijn en omgeving. Voor mij als ondernemer en voor de meesten van mijn collega's een zeer ongewenst toekomst-scenario, wij willen immers graag dat we een mooie agro-sector kunnen behouden met draagvlak in onze leefgemeenschap.

Het lijkt mij dan ook van groots belang dat we op allerlei manieren ruimte blijven behouden voor ontwikkelingen in onze diversiteit aan bedrijven. Veel vraagstukken zijn markt-gestuurd en ook voor ons als ondernemers geldt: de klant is koning en dus maken wat de markt vraagt. Ontwikkelingsruimte om te kunnen voldoen aan die klant is niet generiek te kaderen maar vraagt maatwerk van elke betrokken partij dus ook van u. Helaas kan ik u niet de glazen bol aanbieden die u van een toekomstige ontwikkeling voorziet.

Daarnaast moet mij persoonlijk nog iets van het hart. De hele intensieve veehouderij ligt momenteel al vele jaren onder een vergrootglas, miljoenen zijn besteedt aan onderzoek op onderzoek en het lijkt soms op rupsje nooit genoeg. Welke ontwikkeling dan ook, er zullen altijd mensen zijn die niet tevreden zijn met uitspraken, onderzoeken of ontwikkelingen. Ik begrijp ook de emotie die opgewekt wordt door onzekerheid en de vele vragen en onduidelijkheden. Gezondheid moet ten alle tijd voorop staan en dat geldt ook voor mij persoonlijk. Maar ik doe ook een beroep op u om in staat te zijn om voorbij de emotie van alle partijen en daar hoort de agro ook bij, rationeel naar vraagstukken te kijken en ondernemers ook de kans te geven zich te bewijzen dat bv ontwikkelingen ook positief bij kunnen dragen aan een betere leefomgeving. Ontwikkelingen staan niet stil, wetenschap van vandaag kan morgen weer een andere theorie voortbrengen. Als iets ons het in het heden geleerd moet hebben is dat we altijd terug kunnen kijken op de verleden tijd maar dat geen enkele toekomst vastgelegd kan worden voor niemand niet. Ook de agrarische sector of welke sector dan ook had in de jaren 50 niet voorzien dat alles in een enorme sneltrein zou geraken. Dat daar waar de boer, mijn opa, met wat land, 3 koeien, 5 varkens en 30 kippen een rijk mens was en zijn gezin van 10 kinderen kon onderhouden, ik met 45 ha akker, 1800 vleesvarkens en een forse investering amper een gezin met 3 kinderen hetzelfde kan bieden.

Is dit dan toch een stukje emotie van de boerin ?? Misschien wel maar ik hoop van ganser harte dat u voorbij de emotie kijkt en begrijpt dat we het verleden, het heden en de toekomst niet langs dezelfde maatlat kunnen leggen. Alles om ons heen verandert, soms positief, soms negatief maar voor 99% zijn veranderingen het gevolg van ontwikkeling en kansen. Ik doe dan ook een beroep op u om te zorgen dat we een stukje van die 99% mogen behouden zodat wellicht een volgende generatie ook nog een kans krijgt om in Nederland bij te dragen aan een stukje agrarische economie en onderdeel te zijn van een geweldige leefgemeenschap.

Hoogachtend,

Elly Michiels-Fleuren

VOF Michiels
Herenbosweg 38
5962 NX
Horst - Melderslo